

COMMISSION ROYALE DES MONUMENTS ET DES SITES
KONINKLIJKE COMMISSIE VOOR MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN

Brussel Stedenbouw en Erfgoed
Directie Cultureel Erfgoed
De Heer Thierry WAUTERS
Directeur
Kunstberg 10-13
B - 1000 BRUSSEL

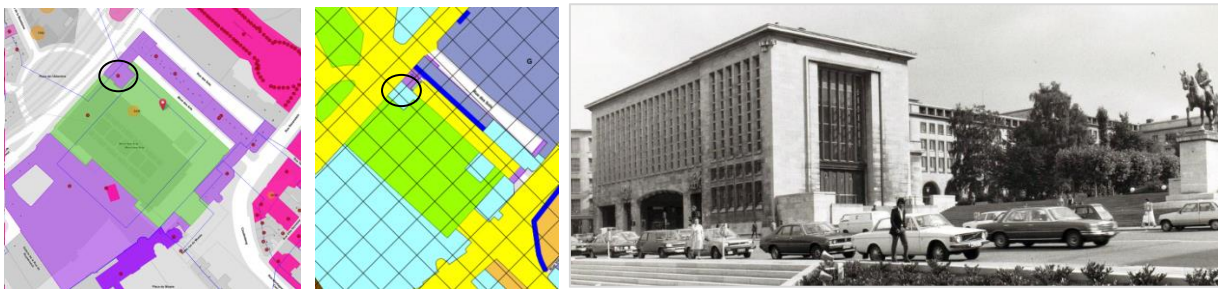
Brussel, 05/04/2023

N/Réf. : BXL22905_706_PUN **BRUSSEL. Kunstberg, 1 (arch. Jules GHOBERT)**
Gest. : AH **AANVRAAG TOT UNIEKE VERGUNNING : Het betreft een bestaande**
Corr: S. Duquesne **CV-schouw, de invulling van een raamopening met een banner en de**
NOVA : 04/PFU/1866332 **invulling van een raamopening door ventilatieroosters die geregulariseerd**
dienen te worden. De bestaande lichtreclame boven de toegangsdeur langs
de kant van de kunstberg wordt gedemonteerd en vernieuwd naar een
nieuwe, soberdere lichtreclame. Ook worden er langs de kant van
Kantersteen extra beugels aangevraagd om banners/spandoeken op te
hangen. Aan de historische elementen van het gebouw wordt niet geraakt.

Eensluitend advies van de KCML

Mijnheer de Directeur,

In antwoord op uw brief van 13/03/2023, sturen wij u het *eensluitend ongunstig advies* dat de KCML over bovengenoemde aanvraag uitgebracht heeft tijdens haar vergadering van 29/03/2023.

Erfgoedcontext en GBP © Brugis, foto van de Kunstberg verschenen in La Technique des Travaux, 1959

ERFGOEDCONTEXTE EN AANVRAAG

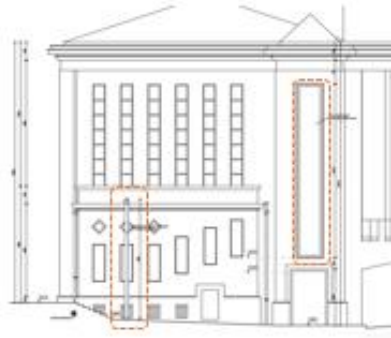
De aanvraag heeft betrekking op het Paleis van de Dynastie dat deel uitmaakt van de Kunstberg. Dit stedenbouwkundig geheel werd aangelegd volgens de plannen van de architecten Jules Ghobert en Maurice Hoyoux, in samenwerking met de landschapsarchitect René Pechère. Het kwam tot stand tussen 1954 en 1969, na een lange voorgeschiedenis die aanving tijdens het Interbellum.

Het besluit van 28/04/2022 schrijft de Kunstberg in op de bewaarlijst als landschap en bepaalde delen van de gebouwen als geheel. Voor het Paleis van de Dynastie omvat de vrijwaring de gevels en de daken. Volgens het Gewestelijk Bestemmingsplan is het Dynastiepaleis gelegen in een gebied van collectief belang of openbare diensten en in een gebied van culturele, historische of esthetische waarde of voor stadsverfraaiing.

1/4

Het Dynastiepaleis (arch. J. Ghobert) bevindt zich aan de voet van de Kunstberg en was ontworpen als ontvangstruimte voor officiële ceremonies, onder meer tijdens Expo '58. Daarna vonden er in het gebouw nog weinig activiteiten plaats tot het recent opnieuw in gebruik werd genomen als tentoonstellingsruimte en horecazaak.

In deze context werden op 16/05/2022 en op 01/06/2022 een proces-verbaal en een ingebrekestelling opgesteld door de Inspectie Administratieve Sancties van Urban voor het zonder vergunning plaatsen van elementen op de gevels en het gebruik van het gelijkvloerse niveau als horecazaak waarvan de openingstijden niet overeenstemmen met die van de culturele bestemming van het Dynastiepaleis. Op 22/12/2022 werd de huidige aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning ingediend door de gebruiker van het Dynastiepaleis om/ de vastgestelde inbreuken te regulariseren.

Gevels zijde Kantersteen, Kunstberg: foto's en ontwerpplannen gevoegd bij de aanvraag

Het dossier beoogt het regulariseren van volgende elementen :

- 2 metalen dragers voor banners bevestigd op de gevel aan de zijde Kantersteen;
- 2 identieke dragers bevestigd op de gevel uitgevend op het ruitersandbeeld;
- de afvoerbuizen van de keukeninstallatie aangebracht in twee ramen van de gevel zijde Kantersteen;
- een inox schoorsteen geplaatst tegen de gevel aan de zijde van de Kunstberg;
- een lichtreclame boven de toegangspoort. Volgens het ontwerp zou de bestaande lichtreclame in het kader van deze regularisatie vervangen worden door een nieuwe, ontdebeldde lichtreclame. Inmiddels werd de bestaande lichtreclame vervangen door een installatie die afwijkt van het bij de aanvraag gevoegde ontwerp.

Bijkomend voorziet de aanvraag het plaatsen van :

- 2 x 2 beugels op de gevel zijde Kantersteen, bestaande uit metalen dragers van 1,50 m breed, haaks op de gevel geplaatst,
- een banner over de volledige hoogte van de verticale raamopening in de gevels aan de zijde van de Kunstberg.

ADVIES

De KCML brengt een *eensluidend ongunstig advies* uit over de aanvraag.

De Kunstberg vormt een belangrijke getuige van de geïntegreerde visie op openbare ruimte, publieke bouwkunst en kunst van de naoorlogse periode, met een architecturale vormgeving die getuigt van de klassieke, monumentale stroming binnen de Moderne Beweging.

Omwille van het beeldbepalend karakter, de evenwichtige compositie en de sobere vormgeving van het geheel van de Kunstberg is het op erfgoedvlak niet aanvaardbaar om willekeurig en zonder globale visie banners en andere elementen tegen de gevrijwaarde gevels te plaatsen, zoals dit het geval is voor de elementen die het voorwerp uitmaken van deze vergunningsaanvraag. Algemeen genomen vraagt de KCML alle ingrepen op de Kunstberg en zijn gebouwen op een kwalitatieve manier te integreren in het geheel en daarbij de architecturale en de landschappelijke waarde als uitgangspunt te nemen.

Concreet brengt de Commissie ongunstig advies uit over:

- *Het bevestigen van banners tegen de gevels*

De regularisatie van de in overtreding geplaatste bevestigingselementen en het voorstel om bijkomende beugels te bevestigen is niet aanvaardbaar. De voorziene banners doen immers afbreuk aan de architecturale waarde en de erfgoedkwaliteit van het Dynastiepaleis en van de Kunstberg in het algemeen vanwege hun storende visuele impact op de sobere compositie en het ritme van de bestaande gevels.

- *De afvoer van de verwarmings- en de keukeninstallatie*

Bestaande toestand, zijde Kantersteen en zijde Kunstberg (foto's KCML)

Het regulariseren van de afvoerpijpen ter hoogte van de ramen aan de zijde Kantersteen en tegen de gevel aan de zijde van de Kunstberg kan niet worden toegestaan. De bestaande elementen zijn onesthetisch en weinig verzorgd uitgevoerd en passen niet in de bestaande erfgoedcontext. De inox afvoer van de CV-installatie vormt een erg storend element voor zowel de gevel als het zicht op de beschermde Beiaard. ***De KCML vraagt de bestaande elementen te verwijderen en de ramen aan de zijde Kantersteen in hun oorspronkelijke staat te herstellen.*** Er dient een esthetische, discrete en duurzame oplossing te worden gezocht.

- De lichtreclame

Gevel aan de zijde van het ruitersstandbeeld : van links naar rechts 'bestaande' toestand volgens de aanvraag, bestaande toestand sinds 29-03-2023 (foto's KCML) en ontwerp van de nieuwe lichtreclame gevoegd bij de aanvraag

De Commissie stelt vast dat de nieuwe lichtreclame "Happiness" al werd geplaatst boven de toegangspoort en dat er vinyls werden gekleefd op de traptreden van het bordes en tegen het raam boven de toegang. Deze elementen komen de erfgoedwaarde van deze zone van de Kunstberg niet ten goede. Ze wijken bovendien af van het ingediende ontwerp en werden eveneens geplaatst zonder vergunning. **De KCML kan de plaatsing van deze elementen niet goedkeuren en vraagt ook hier naar een beter geïntegreerde oplossingen te zoeken die strookt met het erfgoedkarakter en de kwaliteit van gevrijwaarde het geheel en landschap.**

Tot slot, ongeacht de vraag of de uitbating van een horeca al dan niet strookt met de bepalingen van het Gewestelijk Bestemmingsplan (bestemming, openingsuren, enz.) wat op stedenbouwkundig vlak moet uitgeklaard worden, kan men in situ de negatieve impact vaststellen die gelinkt is aan de bestaande horeca-uitbating in het Paleis van de Dynastie: slechte staat van het bordes, gebrekkig afvalbeheer, vervuiling van de bestrating, zonder vergunning aangebrachte luidsprekers met bekabeling, wifi-modem, enz. ¹. De Commissie vraagt ook voor deze aspecten dringend een passende oplossing te bieden die de herwaardering van het erfgoed centraal stelt.

Hoogachtend,

G. MEYFROOTS
Adjunct-secretaris

C. FRISQUE
Voorzitter

Kopie : sduquesne@urban.brussels ; jvandersmissen@urban.brussels ; restauration@urban.brussels ; urban_avis.advis@urban.brussels ; crms@urban.brussels ; espacepublic@urban.brussels ; opp.patrimoine@brucity.be

¹ Deze opmerking werd reeds eerder door de KCML geformuleerd in haar advies van 10/03/2021 over de plaatsing van een serre voor deze horeca-uitbating https://crms.brussels/sites/default/files/avis/670/BXL22905_670_PU_Dynastiepalais.pdf